УЗРОЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Зависне реченице којима се обиљежава узрок вршења радње главне реченице називају се **узрочне реченице**.

Плакала је због растанка са сином.

*Плакала је **јер** се растајала са сином.*

У наведеном примјеру видимо да зависна речница врши функцију прилошке одредбе за узрок.

Осим везника *јер* код ових реченица употребљавају се и везници *зато што*, *будући да*, *што* и *како*. Везници *јер* и *што* се не могу користити у инверзији (завина реченица не може ићи прије главне) већ у обичном реду, послије главне. Са друге стране, везник *како* може стајати само у инверзији. *Зато што* и *будући да* се могу уводити у зависне реченице и прије и послије главне.

*Били смо тужни **што** Радош није дошао.*

***Како** му је у столици било неудобно, премјестио се на кауч.*

***Будући да** је била поледица, морали смо возити опрезно. = Морали смо возити опрезно **будући да** је била поледица.*

*Није отпутовао **зато што** није купио на вријеме карту. = **Зато што** није купио на вријеме карту*, није отпутовао.

Реченице за вјежбање:

Седели смо стално око шпорета, јер је мраз био велики, а ватра мала због штедње.

ПОСЉЕДИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Посљедичне (консекутивне) реченице казују посљедицу онога што се казује главном реченицом.

*Боли га **тако да** мора лећи. Тако паде **да** се уплаших.*

Посљедична реченица се уводи у сложену везницима *тако да* и *да*.

Реченице са вазником да имају дио начинског значења. Оне се најчешће односе на **наглашен** именички, придјевски или глаголски садржај главне реченице. Ово наглашавање врши се ријечима са количиниским и начичнски значењем као што су: *такав, тако, толики, толико*... У другом примјеру прилогом *тако* се наглашава значење пада неисказаног субјекта. Ријечи које се користе за наглашавање у главној реченици налазе се у вези (корелацији) са везником *да*.

***Тако / Толико** је досадно **да** одлазим. **Толика** је киша **да** ћу покиснути. **Толико** је појео **да** му је позлило.*

Обрати пажњу: Однос посљедичних реченица са главном реченицом је супротан од односа узрочних реченица са главном реченицом. Док код посљедичних реченица главна представља узрок радње, код узрочних главна реченица је посљедица радње.

узрок посљедица

Толико је досадно да одлазим.

Одлазим зато што је толико досадно.